

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2658-3

4. august 2022

Avgjørelse av klage på skadefellingstillatelse av bjørn i Sør-Varanger kommune

Klima- og miljødepartementet viser til klager fra organisasjonen NOAH - for dyrs rettigheter (NOAH) og organisasjonen Aktivt Rovdyrvern på Miljødirektoratets vedtak av 31. mai 2022, der direktoratet gav tillatelse til skadefelling av en bjørn innenfor deler av rovviltregion 8. Klima- og miljødepartementet mottok klagesaken fra Miljødirektoratet 30. juni 2022.

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtaket til Miljødirektoratet av 31. mai 2022 om tillatelse til skadefelling av en bjørn. Departementet har i denne saken lagt større vekt på den geografisk differensierte soneforvaltningen enn hensynet til bestandsmålet. Det vises til at det på søknadstidspunktet var et begrenset tap, men at det var et stort potensial for ytterligere skader. Uttaket vil ikke true bestandens overlevelse. Klagen tas dermed ikke til følge.

Saksgang

Østre Sør-Varanger reinbeitedistrikt 1-2-3 sendte 24. mai 2022 en søknad om skadefelling av tre bjørner innenfor sitt kalvingsland. Miljødirektoratet avsto søknaden 27. mai 2022. Reinbeitedistriktet søkte 31. mai 2022 om å få tillatelse til å felle to voksne bjørner som ble registrert i deres kalvingsland 24. mai 2022. Miljødirektoratet gav 31. mai tillatelse til felling av en bjørn. Statens naturoppsyn (SNO) fikk oppdraget med å gjennomføre felling. Organisasjonen Aktivt Rovdyrvern (ARV) påklaget vedtaket 2. juni og organisasjonen NOAH - for dyrs rettigheter påklaget vedtaket 17. juni 2022.

Miljødirektoratet opprettholdt sitt vedtak og klagen ble oversendt Klima- og miljødepartementet den 30. juni 2022 for behandling.

Klagernes anførsler

I sin klage har NOAH- for dyrs rettigheter anført blant annet følgende:

- Klager vil først påpeke at det er vanskelig å se hvorfor Miljødirektoratet har sett det nødvendig å gi tillatelse til å skyte en bjørn når Miljødirektoratet selv sier at bjørnens predasjon på kalv begrenses etter første uke i juni.
- Klager mener at dette ikke dreier seg om en akutt skadesituasjon. Miljødirektoratet har ikke påvist at skadesituasjonen slik den er, tilsier at det bør iverksettes skadefelling på en bjørn. Det er kun dokumentert én død reinkalv.
- Klager mener at skyting av en tilfeldig bjørn som antakeligvis ikke har gjort noen skade, ikke tjener formålet av skadefelling og dermed er i strid med naturmangfoldloven.
- Klager vil uttrykke stor bekymring over at det i det hele tatt tillates skadefelling av bjørner, som er kategorisert som sterkt truet art på norsk rødliste. Bestandsmålet for bjørn var verken nådd i region 8 eller nasjonalt i 2021.
- Klager mener at i lys av bestandssituasjonen for brunbjørn i regionen og i landet generelt, at det ikke er grunnlag for å tillate skadefelling av bjørn, jf. naturmangfoldloven § 9 og § 18.
- Klager mener det bør være en høy terskel for skadefelling av bjørn også i beiteprioriterte områder så lenge bestanden ligger under bestandsmålet.
- Klager mener det er vanskelig å forstå Miljødirektoratets konklusjon om at føre-var-prinsippet ikke kommer til anvendelse i denne saken.
- Klager viser til at ifølge nml § 18 kan uttak av vilt bare gjøres hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Det vises til at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt i denne saken og at dette ikke er vurdert tilstrekkelig i saken.
- Klager viser til at hvert år påføres tusenvis av husdyr lidelse i utmarka uten at det har noe med rovdyr å gjøre. Dette utgjør 80 % av tapene. De mener det er på høy tid å se nærmere på den økologiske og biologiske dynamikken i bjørnenes bevegelse og bruk av områder, og basere politikk på denne kunnskapen, og ikke på rene antakelser om hva som vil kunne fungere for å holde bjørnene unna beiteprioriterte områder.
- Klager viser til at det ikke er gitt tillatelse til bruk av helikopter i skadefellingstillatelsen, men bjørnungen som ble feilskutt ble skutt fra helikopter. Statens naturoppsyn (SNO) har derfor overskredet materiell kompetanse ved å bruke helikopter.
- Klager mener at all tilgjengelig dokumentasjon tilsier at forfølgning av dyr med helikopter er dyrevelferdsmessig uforvarlig og strider mot de underliggende prinsippene i dyrevelferdsloven, viltloven og naturmangfoldloven.

I sin klage har organisasjonen Aktivt Rovdyrvern anført blant annet følgende:

- Klager viser til at skadefelling kun skal benyttes når andre tiltak er forsøkt, jf. forskrift om skadefelling § 3-3b. Videre skal individet være skadegjørende, jf § 3-3c. Sist, men ikke minst, skal uttaket ikke true bestandens overlevelse, jf § 3-3e.
- Det vises til at disse to bjørnene foreløpig ikke har gjort skade og skadefelling skal ikke benyttes forebyggende. Alle andre tiltak skal også forsøkes først.

- Klager viser til at bjørnebestanden består for tiden av ca. 150 individer i Norge. Bjørnen er sterkt truet i Norge og står følgelig på rødlista over truede arter.

Det vises for øvrig til klagene i sin helhet.

Miljødirektoratets vurdering

I oversendelsen av saken til departementet av 30. juni 2022 viser Miljødirektoratet til sitt vedtak av 31. mai 2022, hvor de har lagt til grunn føringer i naturmangfoldloven og rovviltforskriften, samt representantforslag 163 S (2010-2011). Det er vist til et faggrunnlag som er utarbeidet for å fastsette kvote for skadefelling av brunbjørn i Norge 2022/2023. I sitt vedtak av 31. mai 2022 skriver Miljødirektoratet blant annet følgende:

«Beiteprioritert område og kalvingsland

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen i den geografisk differensierte rovviltforvaltningen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller mellom forvaltningsområder for rovvilt og prioriterte beiteområder. Det skal praktiseres en lavere terskel for tillatelse til uttak av rovvilt i de beiteprioriterte områdene, versus forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene. Reinbeitedistriktet sine områder er i beiteprioritert område. Bjørnene er registrert innenfor distriktet sitt kalvingsområde, i kalvingstiden. Det påviste skadeomfanget er på vedtakstidspunktet begrenset. Men skaden er registrert i de områdene og på den årstiden, der bjørn anses å ha stort potensiale for å forvolde skader på tamrein. Kalvingen i distriktet er fortsatt i gang, og er oppgitt å ville vare frem til midten av juni. Vi anser at bjørn som er registrert innenfor kalvingsområdet i distriktet, utgjøre et betydelig skadepotensiale for tamrein, i nær fremtid. Når det gjelder bjørnens predasjon på tamrein viser resultater fra tidligere studier (NINA fagrapport 21, 2012) samt pågående studier (Bjørn og Tamreinprosjektet i Idre) til at bjørnens predasjon på kalv begrenses etter første uken i juni, og potensialet for skade er derfor svært begrenset etter dette tidspunktet.

Andre tiltak

I en situasjon der felling vurderes innvilget skal vi også vurdere andre mulige tiltak. Vi vurderer at det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger foruten forsøk på felling, på det nåværende tidspunkt. Det er vårløsning i kalvingsområdet og lite snø i området, og flytting er ikke mulig.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering finner Miljødirektoratet at det er grunnlag for å iverksette skadefelling av én bjørn, innenfor reinbeitedistriktet. Dette for å forhindre videre skadeutvikling i disse dager hvor skader og skadepotensialet anses å være størst. Søknaden er delvis innvilget.»

Miljødirektoratet skriver blant annet følgende i oversendelsesbrevet av 23.juni 2022:

«Vi viser til våre vurderinger ved vårt vedtak 31. mai 2022. Det er lagt en rekke politiske føringer for rovviltforvaltningen, vi er kjent med disse og de er lagt til grunn ved vurdering av saken. Det er av betydning at dokumentene som er førende for forvaltningen leses i sin helhet, ettersom det for rovviltforvaltningen er lagt føringer med kryssende hensyn som må avveies.

.....

På den ene siden setter lovverket krav om vilkår for å avvike fra den generelle fredningen av bjørn. Bestanden av brunbjørn er under det nasjonale målet, og registreringene i felt viser at utviklingen ikke tyder på en snarlig måloppnåelse. Det tilsier at forvaltningen må vise forsiktighet ved vurdering av uttak, særlig når det er sannsynlighet for at felling kan føre til direkte konsekvenser for fremtidig yngling, eksempelvis gjennom uttak av binner. Vi viser her til at vi 27. mai av slo søknad om uttak av binne med unger, og ved denne tillatelsen ble følgende vilkår satt: "Bjørnebinner og unger i følge med binner er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt".

På den andre siden skal forvaltningen bidra til å dempe rovviltkonflikter gjennom forebyggende tiltak. I områder utenfor soner for ynglende bjørn er det begrenset virkemiddelapparat for andre forebyggende tiltak enn felling, særlig i akutte skadetilfeller. I dette tilfellet var kalvingen allerede i gang, og vi vurderte at andre virkemidler ikke ville være tilfredsstillende eller gi god nok effekt. Det var vårløsning i kalvingsområdet og lite snø i området, og flytting var ikke mulig.

Vi er likevel enige med ARV og NOAH at det ved vedtakstidspunktet forelå et begrenset skadeomfang, men skaden er registrert i de områdene og på den årstiden, der bjørn anses å ha stort potensiale for å forvolde skader på tamrein. Vi viser her til forskning som viser at bjørnens predasjon på kalv begrenses etter første uken i juni, og potensialet for skade er derfor svært begrenset etter dette tidspunktet. Vi er tydelig i vårt vedtak på at skadepotensialet er stort kun den første uken i juni og tidsrommet for vedtaket ble derfor satt fra 1. juni til 3. juni.

Vi har god kunnskap om bjørnebestanden i Finnmark, i region 8 og i Norge og Sverige, samt god kunnskap om faktorer som påvirker utviklingen i bjørnebestanden og om hvilken effekt en felling vil ha på bestanden. Det vises her til vedlegget til vedtaket "Grunnlag for skadefelling av bjørn i Norge 2022". Vi vurderer at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 ikke kommer til anvendelse.

Statens naturoppsyn har fullmakt til bruk av bl.a. helikopter for å kunne utføre sine oppgaver i medhold av naturoppsynsloven. Helikopter benyttes til fellingsoppdrag når det anses som nødvendig for en tilfredsstillende gjennomføring av oppdraget.

Konklusjon

Miljødirektoratet har vurdert vedtaket av 31. mai 2022 på nytt, men kan ikke se at det er kommet inn nye opplysninger som har avgjørende betydning for vår vurdering av saken. Vi finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender med dette saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.».

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslig klageinteresse

Miljødirektoratet har vært i tvil om organisasjonen Aktivt Rovdyrvern har rettslig klageinteresse, men har valgt å behandle klagen. Departementet har ikke foretatt noen nærmere vurdering av dette temaet og behandler den klagen på vanlig måte.

Rettslig utgangspunkt

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 18 og § 77 og rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Bjørn er en fredet art i Norge og klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter 2021. Likevel kan bjørn felles for eksempel for å hindre skade på husdyr og tamrein når vilkårene i nml. er oppfylt. Departementet skal i denne saken vurdere om det skal tillates uttak av en bjørn for å «avverge skade» på husdyr og tamrein, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b. Det er ytterligere to vilkår som må være oppfylt for at felling kan tillates: formålet må ikke kunne nås på annen tilfredsstillende måte og fellingen må ikke true bestandens overlevelse, jf. nml. § 18 andre ledd. Dersom alle de tre vilkårene i nml. § 18 er oppfylt, kan departementet tillate uttak av bjørn.

Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønsmessige vurderingen. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. Nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4.

I denne saken er det søkt om skadefelling av to bjørner i forvaltningsregion 8, i B-området som er prioritert beiteområde når det gjelder bjørn. Av rovviltforliket fra 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. Prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning innebærer at andre interesser enn bjørn skal ha forrang i dette området.

Region 8 har et regionalt bestandsmål for brunbjørn på 6 årlige ynglinger. Bestanden i 2021 ligger på 2,9 årlige ynglinger. Region 8 ligger dermed under bestandsmålet. Også nasjonalt ligger bjørn under bestandsmålet. Generelt er handlingsrommet for skadefelling større når bestandsmålet er nådd, og både nasjonal og regional bestandsstatus vil kunne påvirke dette handlingsrommet. Det betyr at handlingsrommet for skadefelling er mindre når man ligger under bestandsmålet nasjonalt og regionalt, noe som er situasjonen i foreliggende sak.

Kunnskapsgrunnlaget er i hovedsak basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og departementet anser at kravet i nml. § 8 dermed er oppfylt. Departementet mener det i denne saken foreligger tilstrekkelig kunnskap og føre var-prinsippet i nml. § 9 følgelig får mindre vekt.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den

samlede belastningen som bjørnebestanden utsettes for. Det forekommer enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, samt at det er kjent at det skjer noe ulovlig jakt på store rovdyr i Norge, men hoveddelen av avgangen av bjørn skjer gjennom lisensfelling og skadefelling. Årlige bestandsregistreringer samt utstrakt bruk av DNA-analyser, samt at store deler av avgangen er regulert gjennom statlige myndigheters kvotefastsettelse for uttak, gjør at det foreligger god oversikt over den samlede belastningen.

Vurdering av vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkaeret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A avsnitt 65. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A avsnitt 63 og nml. § 6.

Departementet viser til at det er den felles skandinaviske bjørnebestanden som vurderes, jf. HR-2021-662-A avsnitt 59-61.

Departementet viser til Miljødirektoratets vurdering av at et uttak av en bjørn ikke vil true bestandens overlevelse, jf. nml. § 18 andre ledd og slutter seg til denne vurderingen.

Vurdering av muligheten for å nå bestandsmålet for regionen neste sesong

Det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn er 13 årlige ynglinger. Det er beregnet at det var 8,1 ynglinger av brunbjørn i Norge i 2021. Det regionale bestandsmålet i forvaltningsregion 8 er seks årlige ynglinger. I 2021 ble det beregnet å være 2,9 ynglinger av bjørn i regionen og det ble registrert totalt 68 bjørner, hvorav 35 hanner og 33 binner. Antallet registrerte bjørner har økt i region 8 siden 2017.

Bestanden av brunbjørn ligger under det nasjonale og det regionale bestandsmålet. Fra 2009 til 2016 var det en jevnt nedadgående trend i bestandssituasjonen for antall bjørner i Norge, som har snudd til svak positiv siden 2018. Det var 165 registrerte bjørner i 2009, 166 i 2010, 151 i 2011, 137 i 2012, 148 i 2013, 136 i 2014, 128 i 2015, 125 i 2016, 138 i 2017 og 2018, 148 i 2019 og 150 i 2020. Bestandstallet for 2021 på 160 innebærer dermed en oppgang sammenlignet med foregående år. Av de bjørnene som ble registrert i fjor lever det maksimalt 82 hanner og 65 hunner. Dermed er forholdstallet mellom hannbjørner og hunnbjørner ikke over 1,5 som ble fastsatt av Stortinget. Bjørnebinner er den mest begrensede faktoren for bjørnebestanders tilvekstpotensiale og må tas hensyn til i forvaltningen av brunbjørn når bestanden er langt under fastsatt bestandsmål.

Direktoratet omtaler ikke nærmere om den aktuelle skadefellingen vil ha noen betydning for muligheten for at det regionalt fastsatte bestandsmålet for bjørn i region 8 kan nås for neste sesong. Departementet vurderer det dithen at tillatelse til å felle en bjørn ikke vil virke nevneverdig negativt inn på bjørnebestanden. Ivaretagelse av reproduktive binner er sentralt for å kunne nå bestandsmålet og departementet viser til at det er satt vilkår om at

bjørnebinner og unger i følge med binner er unntatt fra tillatelsen. Videre at det er satt vilkår om at de tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. Gitt bestandssituasjonen for bjørn og kunnskapen om at det tar lang tid å bygge opp bjørnebestanden, vil det likevel ikke være en forventning om at region 8 oppnår det regionale bestandsmålet allerede neste sesong.

Vurdering av vilkåret om at uttaket avverger skade

Departementet skal ta stilling til om man skal tillate felling av rovilt for å avverge skade på husdyr eller tamrein, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b. Det følger av Høyesterettsavgjørelsen fra 2021 om lisensfelling av ulv at «avverge» innebærer at fellingen kan skje som et forebyggende tiltak. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadens alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A avsnitt 82.

Departementet viser til at det er påvist en skade på tamrein forårsaket av bjørn i Sør-Varanger kommune. Det ble ikke påvist skader av bjørn sist reindrifår. Skaden har skjedd i et område som ligger utenfor kjerneområdet for bjørn i region 8, i såkalt B-område for bjørn. Informasjon fra Rovbase viser at det er en del tamrein, og da særlig kalv, som blir erstattet tapt til bjørn i dette reinbeitedistriktet. I sesongen 2020/2021 ble det utbetalt erstatning for 28 kalv tatt av bjørn.

Begge klagerne har anført at skadeomfanget var lite på det aktuelle tidspunktet. Det er departementets vurdering at påvist skade er begrenset og det er heller ikke en skadehistorikk som trekker i retning av et stort skadepotensial. Samtidig er den påviste skaden registrert i et beiteprioritert område og i kalvingsperioden for tamrein, noen som tilsier at det er et stort potensial for framtidig skade fra bjørn på tamrein. Departements samlede vurdering er at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade på husdyr og tamrein er oppfylt.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som blant annet følger av rovviltforskriften § 1 og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan, veie tungt, jf. rovviltforskriften § 13.

Skadene har som nevnt skjedd i B-områder for bjørn. Her innebærer prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning at andre interesser enn bjørn skal ha forrang. Dette setter grenser for hvor store ressurser som skal settes inn og i hvor stor grad tilpasning til eventuell tilstedeværelse av bjørn skal avkrevs i B-områder for bjørn. Departementet viser på den andre side til at bjørnebestanden i region 8 og nasjonalt ligger under bestandsmålet. Dette taler for at handlingsrommet for felling er mindre enn der man ligger over bestandsmålet. Samtidig gjelder dette felling av en bjørn, og i tillatelsen fra Miljødirektoratet ble det blant annet satt vilkår om at «*Bjørnebinner og unger i følge med binner er unntatt fra tillatelsen. De*

tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt.» Dette innebærer at handlingsrommet for felling er noe større.

Området hvor skaden har skjedd er i kalvingsområde for tamrein og den skjedde i kalvingsperioden. Som Miljødirektoratet anfører i saken så var det pga. dårlige snøforhold på det aktuelle tidspunktet ikke aktuelt å flytte flokken ved hjelp av snøscooter. Departementet mener derfor at vilkåret om at formålet om å hindre skade ikke kunne nås på annen tilfredsstillende måte var oppfylt, jf. nml. § 18 annet ledd.

Bruk av virkemiddel for å gjennomføre skadefelling

NOAH - for dyrs rettigheter har anført at Statens naturoppsyn ikke hadde fått tillatelse til å benytte helikopter og derfor hadde overskredet sin materielle kompetanse og at bruk av helikopter er dyrevelferdsmessig uforsvarlig og strider mot de underliggende prinsippene i dyrevelferdsloven, viltloven og naturmangfoldloven. Miljødirektoratet har i oversendelsesbrevet til departementet kommentert at «Statens naturoppsyn har fullmakt til bruk av bl.a. helikopter for å kunne utføre sine oppgaver i medhold av naturoppsynsloven.» Departementet viser også til viltloven § 35, som gir adgang til å fravike blant annet forbudet mot å løse skudd fra luftfartøy i viltloven § 21 første ledd bokstav d, ved felling av bjørn, jerv, ulv og gaupe for å forhindre skade på bufe og tamrein. Vi viser også til punkt 3.1 og 3.2 i instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt fastsatt av Klima- og miljødepartementet.

En samlet vurdering

Klima- og miljødepartementet viser til at denne søknaden og saken skiller seg fra den andre søknaden/saken som omhandlet felling av binne med unger i det samme området (sak 22/2108), ved at det i denne saken gjaldt felling av en bjørn. Departementet har derfor i denne saken, som Miljødirektoratet, lagt større vekt på den geografisk differensierte soneforvaltningen enn hensynet til bestandsmålet. Departementet vurderer det dithen at tillatelse til å felle en bjørn ikke vil true bjørnebestandens overlevelse eller virke nevneverdig negativt inn på bjørnebestanden. Ivaretagelse av reproduktive binner er sentralt for å kunne nå bestandsmålet og departementet viser til at det er satt vilkår om at bjørnebinner og unger i følge med binner er unntatt fra tillatelsen. Videre at det er satt vilkår om at de tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtaket til Miljødirektoratet av 31. mai 2022 om tillatelse til skadefelling av en bjørn. Departementet har i denne saken lagt større vekt på den geografisk differensierte soneforvaltningen enn hensynet til bestandsmålet. Det vises til at det på søknadstidspunktet var et begrenset tap, men at det var et stort potensial for ytterligere skader. Uttaket vil ikke true bestandens overlevelse. Klagene tas dermed ikke til følge.

Med hilsen

Maline Salicath Gordner (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Tiril Charlotte Sandbekk
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 8
Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Adresseliste

Aktivt Rovdyrvern	c/o Jim Schelander, Bergstubben 17	1458	FJELLSTRAND
NOAH for dyrs rettigheter	Dronningensgate 13	0152	OSLO